

Μελέτη περίπτωσης

Στοιχεία διδάσκοντος/διδάσκουσας

Όνομα	Μαρία Καρβουνιάρη
Φωτογραφία διδάσκοντος/διδάσκουσας (Προαιρετικό)	
Email	mkarvouniari@gmail.com
Χώρα	☒ Ελλάδα
Μάθημα διδασκαλίας	Γερμανικά
Χρόνια προϋπηρεσίας	15

Στοιχεία σχολείου

Όνομα σχολείου	Γυμνάσιο Ιερισσού
Βαθμίδα σχολείου	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Χώρα	☒ Ελλάδα
Πόλη	Ιερισσός
Web site	

Τίτλος της μελέτης περίπτωσης

Αναζήτηση των καλών στοιχείων του κάθε μαθητή/τριας

Υπόβαθρο και πλαίσιο

Πρόκειται για το Γυμνάσιο της Ιερισσού/Χαλκιδική, το οποίο είναι ένα μεγάλο αριθμητικά σχολείο. Όταν υπηρέτησα για πρώτη φορά (σχ. έτος 2011-2012) απαριθμούσε συνολικά 11 με 12 τμήματα και των τριών τάξεων. Για τον ακριβή αριθμό των μαθητών δεν έχω πλέον στοιχεία. Συστηγάζεται επίσης με το ΓΕΛ Ιερισσού, το οποίο είναι και αυτό πολυπληθές, πράγμα που δημιουργεί πρόσθετα προβλήματα διαχείρισης του μαθητικού δυναμικού των δύο σχολείων. Τα σχολεία εξυπηρετούν και μαθητές από τα διπλανά χωριά (Ν. Ρόδα, Ουρανούπολη, Αμουλιανή, Γομάτι και ειδικά το ΓΕΛ μαθητές και από το Στρατώνι). Κτιριακά πρόκειται για ένα υποβαθμισμένο σχολείο, με αίθουσες σε κακή κατάσταση, ελλείψεις σε εξοπλισμό, προβλήματα υγρασίας και φωτισμού. Διαθέτει έναν τεράστιο, αλλά αναξιοποίητο αύλιο χώρο. Υπάρχει μόνο ένα ζευγάρι μπασκέτες και τίποτε άλλο, παρά μόνο χόρτα και λάσπη όταν βρέχει.

Η σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού είναι ετερογενής και κοινωνικά αλλά και όσον αφορά την καταγωγή.

Κοινωνικά έχουμε εύρωστες οικονομικά οικογένειες μαθητών, αυτές που κυρίως ασχολούνται με τον τουρισμό, αλλά και οικονομικά ασθενέστερες, συνήθως αυτές που εργάζονται οι γονείς για λογαριασμό των οικονομικά δυνατότερων. Το επίσημο ποσοστό ανεργίας είναι επίσης υψηλό.

Σημείο μεγάλης τριβής μεταξύ των μαθητών αποτελούσε ήδη από τότε, η θέση της κάθε οικογένειας σχετικά με το εργοστάσιο χρυσού στις Σκουριές. Η μειοψηφία των παιδιών, που οι οικογένειες τους είναι υπέρ της επένδυσης, δέχεται μεγάλες πιέσεις έως και αποκλεισμό από τη σχολική καθημερινότητα.

Όσον αφορά την καταγωγή έχουμε αρκετά μεγάλο αριθμό μαθητών που προέρχονται κυρίως από χώρες της Αν. Ευρώπης (Βουλγαρία, Ρωσία, Ρουμανία) αλλά και από την Αλβανία. Βέβαια τη χρονιά που υπηρέτησα, επρόκειτο στη μεγάλη πλειοψηφία για παιδιά δεύτερης γενιάς, πράγμα που σημαίνει πως δεν είχαμε παιδιά που δεν κατείχαν, έστω προφορικά, σε καλό βαθμό την ελληνική γλώσσα.

Θα εκτιμήσω πως το ποσοστό παιδιών με άλλη καταγωγή, συνολικά στο σχολείο ανέρχονταν στο 20% με 25%.

Στις τάξεις που δίδασκα το ποσοστό ήταν περίπου το ίδιο. Στο τμήμα που θα αναφερθώ, το ποσοστό ανέρχονταν στο 30% περίπου (σε 14 μαθητές/τριες υπήρχαν 5 μαθητές με άλλη καταγωγή, 4 κορίτσια από Αλβανία, 1 αγόρι από Βουλγαρία και 1 αγόρι από Ρουμανία). Να σημειωθεί εδώ ότι η μεγάλη πλειοψηφία αυτών των παιδιών ήταν μαζί από το Δημοτικό.

Στο τμήμα αυτό δίδασκα δύο ώρες, όχι συνεχόμενες, την εβδομάδα.

Περιγραφή περίπτωσης

Ανέλαβα το προαναφερόμενο τμήμα σχεδόν από την αρχή της σχολικής χρονιάς 2011-2012 μέχρι και το τέλος της. Ήδη από τα πρώτα μαθήματα διαπίστωνα διακρίσεις εις βάρος των αλλοδαπών μαθητών/τριών μου από μικρή μερίδα των ελληνόπουλων (2-3 παιδιά). Είτε επρόκειτο για αστεϊσμούς που αφορούσε το γνωστικό υπόβαθρο αυτών των μαθητών, είτε για υποδόρια σχόλια που αφορούσαν τις πολιτισμικές διαφορές τους είτε ακόμη και ευθείες επιθέσεις και ρατσιστικά σχόλια για την καταγωγή τους. Οι έλληνες μαθητές/τριες που δεν λάμβαναν μέρος στα σχόλια/επιθέσεις δεν έπαιρναν θέση υπέρ ή κατά και τηρούσαν στάση ουδετερότητας. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα σε πολύ λίγο χρονικό διάστημα να τείνει να καταστεί μόνιμη μια νοητή διαχωριστική γραμμή μεταξύ των μαθητών/τριών του τμήματος.

Η αντίδραση, όχι όλων όμως, των αλλοδαπών μαθητών περιοριζονταν στην αρχή στην άμεση, υποτονική όμως, λεκτική αντιπαράθεση. Τα δύο αγόρια από τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία συνέχιζαν την αντιπαράθεση ενίοτε και στο διάλλειμα.

Όταν κάποια στιγμή, πριν τα Χριστούγεννα, έγινε προσωπική επίθεση στη μια από τις πέντε μαθήτριες (η οποία ήταν ένα δυναμικό και αθυρόστομο παιδί), που αφορούσε τους τρόπους της και την καταγωγή της και η μαθήτρια αντέδρασε χειροδικώντας στο διάλλειμα εναντίον ενός μαθητή που την πρόσβαλε, το πρόβλημα οξύνθηκε και έφτασε και στο Σύλλογο Διδασκόντων. Καλέστηκαν οι γονείς, έγιναν συστάσεις αλλά δυστυχώς δεν επιζητήθηκε η ουσία του προβλήματος, ούτε και η όποια αντιμετώπισή του. Το ξέσπασμα και τα κλάματα της εμπλεκόμενης μαθήτριας, ότι δέχεται λεκτική παρενόχληση από τους συγκεκριμένους συμμαθητές από το Δημοτικό, αντιμετωπίστηκε από το Διευθυντή και τους συναδέλφους, απλά με ένα φιλικό χτύπημα στην πλάτη...., και την υπόσχεση πως θα επιληφθούν του θέματος, όπερ και δεν εγένετο..... Η μαθήτρια τιμωρήθηκε με μια μέρα αποβολή.....

Εδώ οφείλω να καταθέσω με μεγάλη λύπη, πως όλο το προηγούμενο διάστημα προσπάθησα αφενός να διερευνήσω αν υφίσταται παρόμοια κατάσταση στα άλλα μαθήματα και αφετέρου να κινητοποιήσω τους συναδέλφους να την ξεμπλοκάρουμε αλλά αντιμετωπίστηκα συγκαταβατικά με φράσεις όπως «έλα μωρέ παιδιά είναι, θα τα βρούνε», ενώ η εν λόγω κατάσταση δυσχέραινε το εκπαιδευτικό τους έργο, μιας και δεν επικρατούσε η απαραίτητη ηρεμία στην τάξη.

Η δυσκολία να επιτευχθούν οι διδακτικοί στόχοι στο δικό μου μάθημα ήταν μεγάλη, διότι μου έτρωγε πολύ χρόνο σχεδόν σε κάθε ώρα να επιλύσω διαφορές που προέκυπταν μεταξύ των μαθητών. Οι προσπάθειές μου για την επίτευξη των διδακτικών στόχων περιοριζονταν στην ίση αντιμετώπιση όλων των μαθητών και στην ισόποση κατανομή βοήθειας προς αυτούς. Υπερίσχυε συχνά όμως η αντιμετώπιση του άσχημου κλίματος μεταξύ των μαθητών/τριών.

Η προσωπική μου εμπειρία ως παιδί μεταναστών στη Γερμανία γίνονταν συχνά αφετηρία συζήτησης με σκοπό την άμβλυνση των αντιπαραθέσεων.

Δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν

Η διδασκαλία των επιθέτων και η περιγραφή προσώπων, ήταν εκείνη η διδακτική ενότητα που με ώθησε να χρησιμοποιήσω τη συγκεκριμένη δράση.

Αφού διδαχθήκαμε τη χρήση επιθέτων, τη θέση τους στην πρόταση και την κλίση τους, έδωσα στα παιδιά φωτοτυπίες με αρκετά επίθετα στα γερμανικά, που θεώρησα ότι θα τα βάλουν στο κλίμα της δράσης (π.χ. καλόψυχος, όμορφος, δίκαιος, συνεπής, έξυπνος, αθλητικός, αποφασιστικός κλπ).

Έπειτα τους παρότρυνα να γράψουν σε ένα φύλλο χαρτί, ανώνυμα, πέντε επίθετα τουλάχιστον, που να χαρακτηρίζουν μόνο τα καλά στοιχεία του καθενός από τους συμμαθητές τους και να μου παραδώσουν τα χαρτιά τους σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα. Μάλιστα έπρεπε να γράψουν και για τα δικά μου καλά στοιχεία, όπως και εγώ να κάνω το ίδιο για όλα τα παιδιά του τμήματος. Τους είπα πως αν χρειάζονται επιπλέον έννοιες, που δεν ήταν στη λίστα που τους είχα δώσει να απευθυνθούν σε εμένα, ώστε να συμπληρώσουμε τη λίστα. Αρκετά παιδιά μου ζήτησαν επιπλέον επίθετα/χαρακτηρισμούς.

Ενώ η αντίδραση κάποιων παιδιών ήταν στην αρχή εντελώς αρνητική στην πορεία μου έφεραν όλοι την εργασία που τους είχα αναθέσει και μάλιστα με μια σχετική χαρά και αγωνία για το τι θα τα κάνω.

Αφού συνέλεξα λοιπόν τα καλά στοιχεία του χαρακτήρα κάθε παιδιού, αγόρασα μικρές κορνίζες και χρωματιστά χαρτόνια και κατασκεύασα για κάθε παιδί τη δική του κορνίζα, γράφοντας στα γερμανικά όλους τους χαρακτηρισμούς που του είχαν αποδώσει οι συμμαθητές του.

Στη συνέχεια και λίγο πριν το Πάσχα, αφιέρωσα μια ώρα για να διαβάσω μέσα στην τάξη την κάθε κορνίζα και τα παιδιά έπρεπε να μαντεύουν, ανάλογα με τους χαρακτηρισμούς, για ποιο παιδί πρόκειται.

Η χαρά, η συγκίνηση και η αγωνία για το πώς τους βλέπουν οι συμμαθητές τους ήταν έκδηλη σε όλα τα παιδιά. Με εντυπωσίασε πως στη διάρκεια της δράσης δεν είχα ούτε ένα ειρωνικό σχόλιο ή κάποια άλλη ένδειξη απόρριψης ή διαφωνίας. Ενδεικτικό επίσης είναι πως δύο από τα αλλοδαπά κορίτσια έκλαψαν όταν ήρθε η σειρά τους και τις αναγνώρισαν οι συμμαθητές τους από τα καλά στοιχεία του χαρακτήρα τους.

Στο τέλος κάθε παιδί πήρε την δική του κορνίζα, ώστε να θυμάται πως το έβλεπαν σ' αυτή την ηλικία οι συμμαθητές του.

Κάποιοι γονείς αναφέρθηκαν στο τέλος της χρονιάς στη δράση και μάλιστα ειπώθηκε πως η κορνίζα βρίσκονταν σε περίοπτη θέση στο δωμάτιο των παιδιών τους.

Η εκτίμηση και το δίδαγμα του μαθήματος

Η συνεισφορά της δράσης ήταν στο γεγονός ότι επικεντρώθηκε η προσοχή των μαθητών στα καλά στοιχεία του κάθε μαθητή/τριας και οδήγησε, στο μέτρο του εφικτού, στη συνοχή του τμήματος και στην άμβλυση, τολμώ να πω έως και εξαφάνιση των όποιων διαφορών. Μέχρι το τέλος της χρονιάς στο δικό μου μάθημα τουλάχιστον, δεν παρουσιάστηκαν ούτε μια φορά τα φαινόμενα διακρίσεων που προανέφερα. Σε προσωπικές συζητήσεις με συναδέλφους διαφάνηκε επίσης η άμβλυση των αντιπαραθέσεων στο συγκεκριμένο τμήμα.

Όσον αφορά την άποψή μου για την περίπτωση, έχω να καταθέσω πως συνάντησα ξανά ως διδάσκουσα, το ίδιο τμήμα στο ΓΕΛ Ιερισσού (ως Α΄ Λυκείου αυτή τη φορά) κατά τη σχολική χρονιά 2014-2015. Έγινε ιδιαίτερη αναφορά από όλα τα παιδιά που ήταν τότε στο τμήμα του Γυμνασίου, στην κορνίζα. Τα δύο αλλοδαπά κορίτσια μου εκμυστηρεύτηκαν μάλιστα πόσο τις είχε γεμίσει με αυτοπεποίθηση και σιγουριά για τη θέση τους στο εν λόγω τμήμα, η συγκεκριμένη δράση.